

PRITARTA
Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2018 m. gegužės d. sprendimu Nr. TS -

**KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS
KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA**

2017 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Kupiškis
2018

PASKIRTIS IR IŠTEKLIAI

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Savivaldybės tarybai atskaitinga biudžetinės įstaiga, kuri savo veikla siekia skatinti atskaitingumą, į rezultatus ir žmonių poreikius orientuotą valdymą, savivaldybės turto, finansų valdymo ir kontrolės sistemų pažangą.

Kontrolės ir audito tarnybos kompetenciją apibrėžia Vietos savivaldos įstatymas ir Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos nuostatai.

Prižiūródama, ar teisėtai, efektyviai, ekonomiškai ir rezultatyviai valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas ir naudojami kiti piniginiai ištekliai, Kontrolės ir audito tarnyba:

- Atlieka išorės finansinį ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse.
- Kiekvienais metais rengia ir reglamente nustatytais terminais ir tvarka teikia Savivaldybės tarybai išvadas dėl pateiktų tvirtinti Savivaldybės biudžeto vykdomo konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, kurį sudaro 33 Savivaldybės asignavimų valdytojų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenys; Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio, kuriame sukonsoliduoti 33 viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų rinkinių duomenys; Savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo.
- Rengia ir Savivaldybės tarybai teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas dėl savivaldybės naudojimosi bankų kreditais, paskolų ėmimo ir teikimo, garantijų suteikimo ir laidavimo kreditoriams už Savivaldybės kontroliuojamų įmonių imamas paskolas
- Atlieka įstatymuose ir kituose teisės aktuose priskirtas funkcijas.

Ši Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veiklos ataskaita parengta vykdant Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 15 punktą, skirta Kupiškio rajono savivaldybės tarybai, kuriai Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atskaitinga, ir rajono gyventojams paaiškinti Kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veiklos rezultatus.

ŽMOGIŠKIEJI IŠTEKLIAI

Kontrolės ir audito tarnybos žmoniškieji ištekliai yra maži. 2017 metais Tarnyboje dirbo 1 valstybės tarnautojas, nors Savivaldybės taryba yra patvirtinusi 2 pareigybės. Antrai pareigybei Tarnyboje kelinti metai iš eilės finansavimas neskiriamas. Savivaldybės kontrolierė Vilma Mažeikienė – įstaigos vadovė, turinti aukštąjį universitetinį ekonominį ir magistro išsimokslinimus bei 17 metų patirtį šiame darbe. Nuo 2013 metų pasikeitus valstybinio audito reikalavimams ir metodikoms, finansinius ir teisėtumo auditus privaloma atlikti vadovaujantis Tarptautiniais audito standartais (TAS), o teisėtumo auditą – Atitikties audito, susijusio su finansinių ataskaitų auditu, gairėmis (TAAIS 4000 – 4200). Valstybės kontrolė, atlikdama išorinę peržiūrą, konstatavo, kad Kontrolės ir audito tarnyboje nevykdoma audito kokybės kontrolė, todėl tarnyboje sukurta sistema neužtikrina, kad visi auditai būtų atliekami pagal Valstybinio audito reikalavimus, Tarptautinius audito standartus ir Valstybės kontrolės parengtas metodikas. Vienas darbuotojas tarnyboje nepajėgus vykdyti šių reikalavimų.

PROFESINIS TOBULĖJIMAS

Nuolatinis tobulėjimas ir mokymasis yra būtina sąlyga profesiniam auditui atlikti ir kitoms mūsų kompetencijai priskirtoms funkcijoms vykdyti. Suprasdamas tai, kaip ir kiekvienais metais, svarbų dėmesį Savivaldybės kontrolierius skyrė profesiniam tobulėjimui. Buvo nusistatyti mokymosi prioritetai, todėl tinkamai atlikta tematikos atranka leido pasiekti, kad būtų užtikrinamas nenutrūkstamas profesinių žinių gilinimas. Per 2017 metus išklausyta 80 akademinių valandų mokymų. Detalesnė informacija pateikiama 1 priede. Profesiniam tobulinimui išleista 0,54 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto lėšų.

FINANSINIAI IŠTEKLIAI

Kontrolės ir audito tarnybai 2017 metais Savivaldybės taryba patvirtino 23,3 tūkst. Eur Savivaldybės biudžeto asignavimų, iš jų darbo užmokesčiui – 14,6 tūkst. Eur, socialiniam draudimui – 4,4 tūkst. Eur, ilgalaikio turto nebuvo įsigyta. Buhalterinę apskaitą tvarko ir atskaitomybę rengia Savivaldybės administracijos Buhalterinės apskaitos skyrius.

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS

VEIKLA 2017 METAIS

VEIKLOS PLANAVIMAS

Kad tinkamai būtų organizuojamas darbas ir įgyvendinamos įstatymais priskirtos funkcijos, kasmet rengiamas ir su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu derinamas ateinančių metų veiklos planas. 2017 metų Kontrolės ir audito tarnybos veiklos planas (toliau – Planas), kuriame numatyti praėjusių metų baigiamieji ir einamųjų metų auditai, kontrolės funkcijos ir kita veikla, patvirtintas. Planas įstatymo nustatyta tvarka pateiktas Valstybės kontrolei, paskelbtas Savivaldybės interneto svetainėje.

Rengiant planą, buvo įvertinti turimi žmogiškieji ištekliai, atsižvelgta į strateginio tyrimo metu nustatytas Savivaldybės veiklos problemas, anksčiau atliktų auditų rezultatus ir galimas rizikas, numatytos audito sritys, audituojami subjektai, audito apimtys, auditams atlikti reikalingas preliminarus darbo dienų skaičius.

Audito planavimo etapą Kontrolierius užbaigė detaliųjų audito programų sudarymu, kuriose pagrindinis dėmesys sutelkiamas į subjektams būdingas rizikos sritis. Tai padeda sumažinti audito atlikimo laiko sąnaudas ir pasiekti pagrindinį audito tikslą – gauti pakankamus ir tinkamus įrodymus, kad finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos visais reikšmingais atvejais yra teisingos, o Savivaldybei nuosavybės teise priklausantis ir patikėjimo teise valdomas valstybės turtas valdomas, naudojamas ir disponuojama juo teisėtai ir įstatymų nustatytiems tikslams.

Finansinio audito ciklas nesutampa su kalendoriniais metais, nes audituojami subjektai metinius biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkinius, apie kurių teisingumą kontrolierius turi pareikšti nepriklausomą nuomonę, sudaro tik kalendoriniams metams pasibaigus, todėl plane numatytos dvi dalys- baigiamieji praėjusių metų auditai ir einamųjų metų auditai.

2017 metais buvo parengtas, suderintas su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu ir patvirtintas Kontrolės ir audito tarnybos 2018 metų veiklos planas.

Kontrolės ir audito tarnyba atlieka išorės finansinį (teisėtumo) ir veiklos auditą Savivaldybės administracijoje, Savivaldybės administravimo subjektuose ir Savivaldybės kontroliuojamose įmonėse.

2017 METŲ VEIKLOS REZULTATAI

Kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų veikla buvo suplanuota atsižvelgiant į turimus ribotus Kontrolės ir audito tarnybos žmogiškuosius išteklius ir svarbiausius darbus, kuriuos buvo būtina atlikti. 2017 metais iš viso atlikti 3 auditai, parengtos 3 audito ataskaitos, 1 patikrinimo ataskaita, 4 išvados bei Tarnybos veiklos ataskaita. Apie veiklos plano vykdymą atsiskaityta Kontrolės komiteto posėdyje.

Be tiesioginių pareigų, susijusių su auditais, Savivaldybės kontrolierius dalyvavo Savivaldybės tarybos, Komitetų, komisijų posėdžiuose, pagal savo kompetenciją vykdė įstaigos vidaus administravimo funkcijas.

Kaip ir kasmet, 2017 metais buvo parengta Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos ataskaita ir pateikta Savivaldybės tarybai. Parengta ir pateikta merui Savivaldybės kontrolieriaus valstybės tarnautojo tarnybinės veiklos vertinimo išvada.

Kontrolės ir audito tarnybos darbo rezultatai pirmiausia skirti rajono bendruomenei, Savivaldybės tarybai ir audituojamiems subjektams paaiškinti, kaip naudojami Savivaldybės biudžeto pinigai ir turtas. Kiekvieno audito ataskaita ir išvada teikiama audituotiems subjektams, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, merui, Administracijos direktoriui.

FINANSINIS (TEISĖTUMO) AUDITAS

Finansinio audito tikslas – įvertinti audituojamo subjekto vidaus kontrolę, įskaitant finansų valdymą, audituojamo subjekto turto (valstybės ar savivaldybės) valdymo, naudojimo, disponavimo juo teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę dėl finansinių ir kitų ataskaitų tikrumo ir teisingumo.

SAVIVALDYBĖS ATASKAITŲ RINKINIŲ AUDITAS

Kupiškio rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba atliko 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio ataskaitų auditą. Savivaldybės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinys sudarytas Savivaldybės 29 biudžetinių įstaigų, 2 viešųjų sveikatos priežiūros įstaigų, Savivaldybės išdo ir Savivaldybės privatizavimo fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų pagrindu.

Audito metu buvo atliktos pagrindinės ir analitinės audito procedūros, kurios atskleidė rinkliavos už išorinę reklamą surinkimo, priedų ir priemonių mokėjimo, viešųjų įstaigų finansavimo, vietinės reikšmės kelių, biologinio turto, nebaigtos statybos, pastatų ir statinių apskaitos trūkumus.

Audito metu nustatyti leidimų išdavimo dėl išorinės reklamos įrengimo Savivaldybės teritorijoje reglamentuojančių norminių aktų trūkumai:

Leidimų įrengti išorinę reklamą ant Kupiškio rajono savivaldybei priklausančių ar valdytojo teise valdomų objektų bei viešojo naudojimo teritorijoje išdavimo tvarkos aprašas neatitinka pasikeitusių Rinkliavų įstatymo nuostatų. Kupiškio rajono savivaldybėje patvirtinto išorinės reklamos specialiojo plano nėra. Savivaldybės kontrolierius išnagrinėjo Savivaldybės interneto svetainėje www.kupiskis.lt paskelbtus bendruosius teritorijų planavimo dokumentus: Savivaldybės tarybos 2008 m. vasario 14 d. sprendimu Nr. TS-19 patvirtintą Kupiškio miesto bendrąjį planą iki 2026 metų bei Savivaldybės tarybos 2013 m. spalio 24 d. sprendimu Nr. TS-220 patvirtintą Kupiškio rajono savivaldybės teritorijos bendrąjį planą. Kontrolierius nustatė, kad *Savivaldybės tarybos patvirtintuose bendruosiuose teritorijų planavimo dokumentuose nenustatyti išorinės reklamos įrengimo Kupiškio mieste ar rajone reglamentai.*

Kupiškio rajono savivaldybėje, atleidus architekto pareigas ėjusį darbuotoją, išorinės reklamos leidimų išdavimo derinimo funkcija 2016 metais nebuvo vykdoma.

Kupiškio rajono savivaldybėje leidimai išorinei reklamai įrengti 2016 metais nebuvo registruojami. Kupiškio rajono savivaldybės interneto svetainėje informacija apie leidimų išdavimą išorinei reklamai 2016 metais nebuvo skelbiama. Urbanistikos ir ekologijos skyrius audito metu Savivaldybės kontrolieriui negalėjo pateikti leidimų išdavimo registracijos žurnalo. Skyriaus darbuotojai žodžiu paaiškino, kad toks žurnalas nepildomas. Savivaldybės administracijos dokumentų valdymo sistemoje (DVS) toks registracijos žurnalas 2016 metais taip pat nebuvo pildomas.

Savivaldybės administracijos direktorius neužtikrino vietinės rinkliavos už išorinę reklamą tinkamo reglamentavimo Kupiškio rajono savivaldybėje ir vietinės rinkliavos įmokų už išorinę reklamą surinkimo į Savivaldybės biudžetą. Savivaldybės administracija 2016 metais neužtikrino Lietuvos Respublikos reklamos įstatyme išorinei reklamai numatytų reikalavimų vykdymo ir priežiūros.

Skaičiuojant darbuotojų darbo užmokesčio poreikį 2016 metams, Savivaldybė nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo tvarka.

Daugiausiai neužimtų etatų 2016 metų pradžioje buvo Savivaldybės administracijoje – 9,8, metų pabaigoje – 1,85, Kupiškio rajono savivaldybės kultūros centre 2016 metų pabaigoje – 0,75. Savivaldybės administracijoje patvirtintų etatų skaičius didėjo nuo 119,03 etato metų pradžioje iki 119,58 etato metų pabaigoje.

Kontrolierius nustatė, kad 2016 metais Savivaldybės administracijoje priskaičiuota ir išmokėta įvairių priedų:

- 136, 7 tūkst. Eur priedams prie pagrindinio atlyginimo;
- 18,5 tūkst. Eur priedams už papildomą darbą;
- 2,8 tūkst. Eur priedams už pavadavimą;
- 44,3 tūkst. Eur priedams už stažą;
- 23,5 tūkst. Eur priedams už kvalifikacinę klasę;
- 8,7 tūkst. Eur vienkartinėi išmokai švenčių proga;
- 4,1 tūkst. Eur vienkartinėi išmokai (7 darbuotojams).

Savivaldybės administracijoje 2016 metais buvo neužimtų etatų, tačiau asignavimai darbo užmokesčiui buvo planuojami ir skiriami maksimaliam patvirtintam pareigybių (etatų) skaičiui, neįvertinant neužimtų etatų pagrįstumo. Už neužimtų etatų funkcijų vykdymą buvo skiriami priedai ir priemokos, nesiekiant įdarbinti darbuotojus. Vienkartinės išmokos nuo 461,5 Eur iki 743,85 Eur metų pabaigoje buvo skirtos 7 darbuotojams už labai gerą pareigų vykdymą ir papildomus darbus.

Savivaldybės administracijai neskelbiant konkursų dėl finansavimo skyrimo Socialinės ir sveikatos priežiūros programos priemonių įgyvendinimui, ne visos asociacijos, įstaigos ir organizacijos turėjo galimybę sužinoti apie planuojamą skirti 6,5 tūkst. Eur finansavimą.

Kupiškio rajono savivaldybės administracijai 2016 metais skirstant biudžeto lėšas Socialinės ir sveikatos priežiūros programos priemonių įgyvendinimui ne konkurso būdu 6,5 tūkst. Eur, buvo pažeistas viešasis interesas, lygiateisiškumo, objektyvumo ir skaidrumo principai finansavimo skyrimo procese. Savivaldybės administracijos direktorius, pasirašydamas 6,5 tūkst. Eur dalinio finansavimo sutartis su viešąja įstaiga Vaikų dienos centru, pažeidė Biudžeto sandaros įstatymo nuostatas.

Savivaldybės kontrolierius negalėjo patvirtinti, kad Socialinės ir sveikatos priežiūros programos priemonių įgyvendinimui ne konkurso būdu 6,5 tūkst. Eur išleista vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka.

VšĮ Kupiškio rajono turizmo ir verslo informacijos centras gavo 44,3 tūkst. Eur finansavimą iš Savivaldybės biudžeto. Pagal auditui pateiktus duomenis, finansavimas skirtas įstaigos išlaikymui: darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms, ryšių paslaugoms, transporto išlaikymui, komunalinėms paslaugoms, spaudiniams. Peržiūrėjus TVIC lėšų naudojimo ataskaitas darytina išvada, kad TVIC yra visiškai išlaikomas iš Savivaldybės biudžeto lėšų.

Savivaldybės kontrolieriaus nuomone, tokios įstaigos, kurios didžiąją dalį finansavimo (70 proc. ir daugiau) gauna iš savivaldybės biudžeto, turėtų būti reorganizuotos į biudžetines įstaigas.

Savivaldybės kontrolierius negali patvirtinti, kad 2016 metų biudžete patvirtintos programos įgyvendino Savivaldybės strateginius tikslus, o programų vykdymas, neviršijant patvirtintų asignavimų sumų, atitiko programose nustatytus tikslus ir rezultatų bei efektyvų asignavimų naudojimą.

Atlikus audito procedūras biologinio turto apskaitos srityje nustatyta, kad:

Savivaldybės administracija nevykdė Savivaldybės kontrolieriaus rekomendacijų ir Apskaitos politikoje nenustatė ne žemės ūkio paskirties augalų ir gyvūnų priskyrimo biologinio turto vienetai pripažinimo kriterijų (16 VSAFAS).

Nepatvirtino biologinio turto vertinimo taisyklių (metodikos).

Savivaldybės administracija, Kupiškio Povilo Matulionio progimnazija ir Kupiškio Lauryno Stuokos – Gucevičiaus gimnazija nesivadovavo 16-ojo VSAFAS nuostatomis, želdynų ir želdinių, kaip biologinio turto, neregistravo apskaitoje.

Lietuvos Respublikos statistikos departamentui 2014 metais Savivaldybių želdynų statistinėje ataskaitoje ŽEL - 01 nurodyta, kad Savivaldybėje yra 7 parkai ir 3 skverai: Adomynės dvaro parkas (1,99 ha), Antašavos dvaro sodyba (1,70 ha), Noriūnų dvaro parkas (7 ha), Kupos slėnio parkas (16,7 ha), Uošvės Liežuvis (Kupiškėnų parkas) (9,02 ha), Kareivinių parkas (16 ha), L. Stuokos -Gucevičiaus gimnazijos parkas (2 ha), Jono Černiaus skveras (0,50 ha), Subačiaus miestelio skveras (0,70 ha), Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijos skveras-arboretumas (0,60 ha), tačiau šių želdynų žemės sklypai neįregistruoti Nekilnojamojo turto registre.

Savivaldybė nesivadovavo Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5 „Dėl Želdynų ir želdinių inventORIZacijos taisyklių patvirtinimo“ nuostatomis ir neatliko želdynų ir želdinių inventORIZacijos Savivaldybės teritorijoje.

2015–2016 metais Savivaldybė neatliko duomenų analizės, siekdama įsitikinti, ar nėra turto, priskirtino ne žemės ūkio veikloje naudojamam biologiniam turtui, kuris pagal 16-ąjį VSAFAS turėjo būti užregistruotas kaip biologinis turtas (pvz., spaudoje ne kartą minėtas Sakurų parkas), nes paskutinė ataskaita ŽEL-01 Statistikos departamentui priduta už 2014 metus.

Nesutampa kai kurių skverų ir parkų pavadinimai, nurodyti ataskaitoje ŽEL -01 ir Savivaldybės administracijos su UAB „Kupiškio komunalininkas“ 2015 m. balandžio 14 d. sudarytos Paslaugų teikimo sutarties Nr. B5-04.14.03 (galioja iki 2018 m. balandžio 14 d) 1 priede „Kupiškio miesto žaliųjų plotų šienavimo apimtys per mėnesį“ nurodytais parkų ir skverų pavadinimais. Į ataskaitą neįtrauktas Račiupio skveras, Kupos upės pakrantės – Naujojo Tūkstantmečio ažuolynas, parkas prie Lėvens (palei Lėvens gatvę), nors šių parkų ir skverų priežiūrai kasmet skiriamos Savivaldybės biudžeto lėšos.

Nustatyta, kad biologiniam turtui priskirtinos sąnaudos yra apskaitomos kaip nebaigta statyba (pvz., Kupos parko tvarkymo darbai, kurių vertė 150,6 tūkst. Eur).

Audito metu nustatyta, kad Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintame Savivaldybės vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašė nurodytas vien tik kelio ilgis ir kelio važiuojamosios dalies vidutinis plotis be kelio elementų (priskirtų priklausinių), kurie nurodomi apskaitos duomenimis (pvz. Krantinės g. apšvietimas, Kupiškis inv. NR. 01300399, A. Purėno g. apšvietimas, Kupiškis INV. NR. 01300400). Savivaldybės administracija nesivadovavo 12 VSAFAS 11 punkto nuostatomis, pagal kurias ilgalaikio turto vienetu pripažįstamas visiškai užbaigtas įrenginys su visais jo priklausiniais.

Nustatyta, kad nesutampa Savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintų vietinės reikšmės kelių ir gatvių sąrašas su apskaitoje nurodytais kelių ir gatvių pavadinimais (pvz. Ažuolų g. Valakų kaime, Kupiškio r., inv. NR. 01300462 ,01300462-2, 01300462-3).

Ekonomikos ir turto skyrius, kurio žinioje kadastrinės bylos bei teisinė turto registracija, pateikė informaciją, kad 61 turto vienetui atlikta teisinė kelių ir gatvių registracija. Faktiškai tik 8,7 proc. Savivaldybės patvirtintame sąrašė vietinės reikšmės kelių ir gatvių atlikti kadastriniai matavimai ir teisinė registracija.

Nustatyta, kad kai kurių gatvių atliktos rekonstrukcijos sąnaudos yra apskaitomos kaip nebaigta statyba, nors gatvės jau keleri metai naudojamos (pvz., Vilniaus gatvės Kupiškyje rekonstrukcija baigta 2007 metais, vertė – 108,7 tūkst. Eur, B. Žekonio g. rekonstrukcija baigta 2008 metais, vertė – 214,4 tūkst. Eur, Taikos g. rekonstrukcija, vertė – 271,3 tūkst. Eur, Blaivybės g. Dailiūnų kaime kapitalinis remontas, vertė – 60,0 tūkst. Eur). Gatvių vertė nepadidinta, Nekilnojamojo turto registre neįregistruota. Nusidėvėjimas neskaičiuojamas. Savivaldybės administracija nesivadovauja VSAFAS 12-ojo standarto nuostata nebaigtos statybos sąskaitoje apskaityti visus su statyba susijusias išlaidas tik iki tol, kol ilgalaikio turto vienetas bus paruoštas naudoti.

Vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nuostatomis, atlikus esminį turto pagerinimą, didinama atitinkamo ilgalaikio materialiojo turto vieneto įsigijimo savikaina, o nusidėvėjimo skaičiavimas tikslinamas nuo kito mėnesio, kurį esminio turto pagerinimo darbai buvo baigti; nebaigtos statybos ir išankstinių apmokėjimų ilgalaikio materialiojo turto grupei priskiriamos visos projektavimo, statybos, konservavimo, montavimo ir kitos panašios išlaidos, padarytos, iki ilgalaikio materialiojo turto vienetas bus paruoštas naudoti.

Nustatyta, kad audituojamo laikotarpio pabaigoje Kupiškio rajono savivaldybės administracijos nebaigtos statybos sąskaitoje buvo apskaitomos pilnai eksploatuojamo ilgalaikio materialiojo turto vieneto sukūrimo išlaidos ir faktiškai baigtų esminio pagerinimo darbų išlaidos:

- Etnografijos muziejaus pastato rekonstrukcija (inv. Nr.01900053), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 933 ,6 tūks.t Eur;

- Jaunimo centro pastato renovavimas (inv. Nr.01900101), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 29,1 tūkst. Eur;

- Savivaldybės teritorijų planavimo dokumentų rengimas (inv. Nr. 01900094-1), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 15,1 tūkst. Eur ;

- Kupiškio rajono teritorijos bendrojo plano parengimas (inv. Nr. 01900098), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 85,1 tūkst. Eur;

- Taikos g. rekonstrukcija (inv. Nr. 01900119), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 271,3 tūkst. Eur;

- Blaivybės gatvės Dailiūnų kaime kapitalinis remontas (inv. Nr. 01900122), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 60,0 tūkst. Eur ;

- Vilniaus g. Kupiškyje rekonstrukcija (inv. Nr. 01900013), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 108,7 tūkst. Eur;

- Gedimino g. 1,33 - 1.58 km rekonstrukcija (inv. Nr. 01900014), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 132,9 tūkst. Eur;

- B. Žekonio g. rekonstrukcija (inv. Nr. 01900026), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 214,4 tūkst. Eur;

- Kupos parko tvarkymo darbai (inv. Nr. 01900028), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 150,6 tūkst. Eur;

- Ventos–Lielupės upės baseino I ir II investic. projektai (inv. Nr. 01900038 ir 01900038), įsigijimo savikaina ir likutinė vertė 2016-12-31 – 316,8 tūkst. Eur.

Neatlikus užbaigtų ilgalaikio materialiojo turto kūrimo ir esminio pagerinimo darbų išlaidų išskėlimo operacijų iš nebaigtos statybos į pastatų bei infrastruktūros ir kitų statinių ilgalaikio materialiojo turto grupes, nebuvo skaičiuotas faktiškai naudojamų aukščiau minėtų ilgalaikio materialiojo turto vienetų nusidėvėjimas.

Dėl 12-ojo VSAFAS nuostatų nesilaikymo Kupiškio rajono savivaldybės administracijoje tvarkant ir apskaitant nebaigtą statybą, Kupiškio rajono savivaldybės konsoliduotoje Finansinės būklės ataskaitoje ataskaitinio laikotarpio pabaigoje nebaigtos statybos vertė padidinta 2 317,6 tūkst. Eur ir šia suma parodyta mažesnė infrastruktūros ir kitų statinių vertė, nuo šios sumos neskaičiuotos nusidėvėjimo sąnaudos.

Atkreiptinas dėmesys, kad atliekant Savivaldybės 2014 ir 2015 metų biudžeto vykdymo ir konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių auditą, Savivaldybės kontrolierius buvo nustatęs, kad Kultūros centro pastato atliktos renovacijos sąnaudos 1 382, 4 tūkst. Eur apskaitomos kaip nebaigta statyba, nors turtas jau keleri metai naudojamas. Pastato vertė nepadidinta, Nekilnojamojo turto registre neįregistruota. Nusidėvėjimas neskaičiuojamas.

Savivaldybėje turto inventORIZACIJA atliekama formaliai, nesivadovaujant InventORIZACIJOS taisyklėmis. Nesivadovaujama Valstybės ir savivaldybių turto valdymo ir disponavimo įstatyme įtvirtintais visuomeninės naudos, efektyvumo ir racionalumo principais. Pvz., Savivaldybės administracijoje Negyvenamųjų pastatų grupėje apskaitomas turtas, kuris faktiškai naudojamas kitose įstaigose:

Subačiaus gimnazijos rekonstrukcija, likutinė vertė – 405,0 tūkst. Eur, nors pats pastatas apskaitomas gimnazijos balanse;

Subačiaus kultūros namai Aukštaičių a. 14 (rekonstrukcija), likutinė vertė – 654,4 tūkst. Eur). Pats pastatas apskaitomas Kultūros centro balanse;

Meno mokykla, Gedimino g. 46, Kupiškis, likutinė vertė – 163,3 tūkst. Eur.

UAB „Kupiškio vandenys“ 2016 metais teikė paramą Kultūros centrui pagal Labdaros ir paramos įstatymą, bet bendrovės valdyba apie paramos teikimą informacijos neturėjo, paramos teikimo tvarka įmonėje nepatvirtinta, o Labdaros ir paramos įstatyme nėra bendrų paramos skyrimo principų ir detalios tvarkos, kaip Savivaldybės valdomos bendrovės privalo organizuoti paramos teikimą, todėl sudaromos prielaidos paramą teikti neracionaliai ir neskaidriai.

Savivaldybės kontrolierius pateikė 16 rekomendacijų nustatytiems pažeidimams šalinti (išsamiau – ataskaitos 2 priede).

IŠVADOS DĖL SAVIVALDYBĖS ATASKAITŲ

Igyvendinant Kontrolės ir audito tarnybos strateginį tikslą – prižiūrėti, kaip valdomas ir naudojamas Savivaldybės turtas, kaip vykdomas Savivaldybės biudžetas, Kontrolierius atliko auditus bei parengė privalomas išvadas Savivaldybės tarybai.

2016 metais konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio audito, biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio audito ir turto naudojimo audito išvadoje buvo pateiktos 2 sąlyginės nuomonės, 1 besąlyginė nuomonė.

Išvada dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo

Sąlyginės nuomonės dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio pagrindas:

1. Kontrolierius nustatė finansinės būklės ataskaitos (ilgalaikio turto straipsnių), veiklos rezultatų ataskaitos (pagrindinės veiklos ir sąnaudų straipsnių) ir aiškinamojo rašto reikšmingų duomenų iškraipymų (įskaitant sumas, kurių teisingumo negalėjome patvirtinti), kuriuos lėmė iškraipymai žemesniojo konsolidavimo lygio viešojo sektoriaus subjektų finansinių ataskaitų

rinkiniuose. Finansinės įtakos mastas Savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio duomenims nurodytas audito ataskaitoje.

2. Savivaldybėje nepakankamai skaidrios ir aiškos Savivaldybės biudžeto projekto sudarymo, vertinimo, derinimo procedūros. Savivaldybės biudžeto asignavimų valdytojai, skaičiuodami darbuotojų darbo užmokesčio fondo poreikį 2016 metams, nesivadovavo Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtinta Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodika. Asignavimai darbo užmokesčiui planuojami ir skiriami maksimaliam patvirtintam pareigybių (etatų) skaičiui, neįvertinant neužimtų etatų pagrįstumo.

3. Savivaldybėje neužtikrintas strateginio ir finansinio planavimo sistemos skaidrus funkcionavimas, nes viešosios įstaigos finansuojamos nepaskelbus viešo konkurso finansavimui gauti.

4. Rinkliavos už išorinės reklamos įrengimą reglamentavimo spragos bei nepakankama įsipareigojimų vykdymo kontrolė neužtikrina šių mokesčių į Savivaldybės biudžetą surinkimo.

5. Asignavimų valdytojai, naudodami biudžeto asignavimus, neužtikrina biudžetinės drausmės ir Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 5 straipsnio 1 dalies 1 ir 7 punktuose nustatytos asignavimų valdytojui pareigos – biudžeto asignavimus naudoti teisėtai, ekonomiškai, efektyviai ir rezultatyviai savo vadovaujamos įstaigos programoms vykdyti.

Sąlyginė nuomonė dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio.

Kontrolieriaus nuomone, išskyrus išvados skyriuje „Pagrindas pareikšti sąlyginę nuomonę dėl konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio“ apibūdintų dalykų poveikį, Kupiškio rajono savivaldybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinys parodo tikrą ir teisingą Savivaldybės konsoliduojamųjų subjektų grupės 2016 m. gruodžio 31 d. finansinę būklę, 2016 metų veiklos rezultatus, grynojo turto pokyčius ir pinigų srautus pagal Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus ir visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Besąlyginė nuomonė dėl biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio.

Kontrolieriaus nuomone, Savivaldybės 2016 metų konsoliduotųjų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys visais reikšmingais atžvilgiais parengtas ir pateiktas pagal Lietuvos Respublikos teisės aktus, reglamentuojančius šio rinkinio sudarymą.

Sąlyginės nuomonės dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo pagrindas::

1. Dalis apskaityto registruotino Savivaldybės nekilnojamojo turto neįregistruota viešuosiuose registruose, nepakankamai sparčiai Savivaldybėje vyksta naudojamos valstybinės žemės sklypų, parkų bei kelių registruotinių daiktinių teisių įforminimas.

2. Neužtikrinamas Savivaldybės kontroliuojamų įmonių efektyvus valdymas.

3. Disponuojant Savivaldybės turtu ne visada laikomasi teisės aktų reikalavimų; neišspręstas klausimas dėl Savivaldybės funkcijoms atlikti nereikalingo ar nenaudojamo (negalimo naudoti) Savivaldybei nuosavybės teise priklausančio nekilnojamojo ir kito turto (nebaigtos statybos) perdavimo turto valdytojams.

4. Savivaldybėje turto inventORIZACIJA atliekama formaliai, ne visas turtas ir įsipareigojimai inventurizuoti, nesivadovaujama Inventurizacijos taisyklėmis.

Sąlyginė nuomonė dėl savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo.

Mūsų nuomone, išskyrus išvados skyriuje „Pagrindas sąlyginei nuomonei dėl Savivaldybės turto naudojimo“ apibūdintų dalykų poveikį, konsoliduojamų subjektų grupė 2016 metais Savivaldybės turtą visais reikšmingais atžvilgiais valdė, naudojo ir disponavo juo teisėtai.

PASKOLŲ ĖMIMO GALIMYBIŲ VERTINIMAS

Pagal Savivaldybės administracijos prašymą Kontrolierius atliko auditą, susijusį su Savivaldybės skolinių santykių galimybių vertinimu ir pateikė Savivaldybės tarybai išvadą.

Atlikęs **Savivaldybės ilgalaikės paskolos iki 4 272 706 eurų ėmimo iš kredito įstaigų, kuri būtų naudojama paskoloms gražinti (perfinansuoti), neviršijant teisės aktais nustatytų skolinimosi limitų, vertinimą,** Kontrolierius nustatė, kad Kupiškio rajono savivaldybės priimti, bet dar neįvykdyti įsipareigojimai gražinti kreditoriams lėšas pagal dvi ilgalaikių kreditų sutartis 2017 m. vasario 28 d. duomenimis sudarė 4 822,7 tūkst. Eur.

Savivaldybei paėmus ilgalaikę dešimties metų laikotarpiui 4 272 706 Eur paskolą paimtoms paskoloms gražinti, Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu nustatyti Savivaldybės skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitai nebus viršyti.

Savivaldybės kontrolierius pareiškė pastebėjimą, kad ilgalaikės 4 272 706 Eur paskolos paėmimas leistų 2017 metais paskolų gražinimui reikalingą lėšų sumą panaudoti kitų Savivaldybės priemonių finansavimui, tačiau **ateinančiais laikotarpiais padidintų gražintinų paskolų sumas**, o nepavykus susitarti dėl mažesnio, nei šiuo metu vykdomose sutartyse nustatytas, banko maržos dydžio – ir palūkanų išlaidas.

Ilgalaikės paskolos paėmimas sudarytų sąlygas 2017 metais paskolų grąžinimui reikalingą 380,7 tūkst. Eur, o 2018 metais – 504,1 tūkst. Eur sumą panaudoti kitų Savivaldybės priemonių finansavimui, atitinkamai padidintų grąžintinų paskolų sumas 2026–2027 metais.

Savivaldybės tarybai kontrolierius pateikė išvadą:

„Savivaldybės kontrolieriaus nuomone, Kupiškio rajono savivaldybė, dešimties metų laikotarpiui skolindamasi 4 272 706 Eur paimtos paskolos grąžinimui, 2017 m. vasario 28 d. duomenimis, neviršys Lietuvos Respublikos 2017 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme nustatytų savivaldybės skolos ir metinio grynojo skolinimosi limitų“.

Savivaldybės kontrolierius pateikė 1 rekomendaciją (išsamiau – ataskaitos 2 priede).

TEISĖTUMO AUDITAI

Teisėtumo audito tikslas – gauti pakankamą užtikrinimą, kad lėšos ir turtas yra valdomi, naudojami, disponuojama jais teisėtai ir jie naudojami įstatymų nustatytiems tikslams.

Teisėtumo vertinimui taip pat priskiriamas biudžeto planavimo, ekonomiškumo ir galimo viešojo intereso pažeidimo vertinimas.

Savivaldybės kontrolierius, atlikęs teisėtumo auditą **„Dėl Aplinkos apsaugos rėmimo specialiosios programos 2016 m. lėšų panaudojimo teisėtumo“**, nustatė, kad lėšos naudojamos įstatymų nustatytiems tikslams: Savivaldybės visuomenės sveikatos rėmimo specialiajai programai (13 114 Eur), Miško sklypų, kuriose medžioklė nėra uždrausta, savininkų, valdytojų ir naudotojų įgyvendinamos žalos prevencinėms priemonėms, kuriomis siekiama išvengti medžiojamų gyvūnų daromos žalos miškui (18 206 Eur). Aplinkos kokybės gerinimo ir apsaugos priemonėms (19 986 Eur), Atliekų tvarkymo infrastruktūros plėtros priemonėms (660 Eur), Atliekų, kurių turėtojo nustatyti neįmanoma arba kuris nebeegzistuoja, tvarkymo priemonėms (5121 Eur), Aplinkos monitoringo, prevencinėms, aplinkos atkūrimo priemonėms (1 680 Eur), Visuomenės švietimo ir mokymo aplinkosaugos klausimais priemonėms (240 Eur), Želdynų ir želdinių apsaugos, tvarkymo, būklės stebėsenos, želdynų kūrimo, želdinių veisimo ir inventorizacijos priemonėms (13 791 Eur) finansuoti. Iš viso programos priemonėms panaudota 41 478 Eur Savivaldybės biudžeto lėšų.

Savivaldybės kontrolierius atkreipė dėmesį, kad 2016 metais 4 ha sosnovskio barščių naikinimui buvo panaudota 9 876 Eur. **Kontrolieriaus nuomone, sosnovskio barščių naikinimui Savivaldybės administracija lėšas panaudojo neekonomiškai.**

Neretai į Savivaldybės kontrolierių kreipiasi rajono gyventojai su jiems rūpimais klausimais. Atsižvelgiant į gyventojų nusiskundimus dėl išaugusių kainų dėl vietinės rinkliavos už atliekų surinkimą, Savivaldybės kontrolierius padarė, ką galėjo - atliko veiklos audito išankstinį tyrimą, nes

teisės audituoti Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centrą vienai Kupiškio rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybai nesuteikia įstatymai.

Savivaldybės kontrolierius, atlikęs išankstinį tyrimą „Dėl Panevėžio regiono atliekų tvarkymo centro valdymo“, nustatė kad 2016 metais, palyginus su 2015, PRATC pardavimo pajamos padidėjo 133,5 tūkst. Eur arba 9 proc., o pardavimo savikaina (bendrosios ir administracinės sąnaudos) išaugo 867,0 tūkst. Eur arba 84,6 proc. Pardavimo kaštai 6 kartus viršijo pardavimo pajamas. **Bendrasis rezultatas – 272,3 tūkst. Eur nuostolis, bendrojo nuostolio nebuvo per visą analizuojamą laikotarpį.**

Galutinis 2016 metų veiklos rezultatas – 401,3 tūkst. Eur nuostolis, kai praėjusiais 2015 metais buvo 327,2 tūkst. Eur pelnas. Galutinė bendrovės veikla buvo nuostolinga 2012 metais, tačiau kitus trejus metus (2013, 2014, 2015 m.) – pelninga. **2016 metais kritimas didžiulis. Visi pelningumo rodikliai yra neigiami.**

Pasirodžius visuomenėje didesnio ar mažesnio atgarsio susilaukusiam įvykiui, tenka išgirsti klausimą „Ką veikia Savivaldybės kontrolierius?“. Kontrolės ir audito tarnyba yra viešasis juridinis asmuo, kurio funkcijas griežtai apibrėžia Vietos savivaldos ir kiti įstatymai. Kasmet, teikiant Veiklos ataskaitą, aiškiai įvardijamos Kontrolieriui priskirtos veiklos sritys.

NEPLANINIAI AUDITAI

Kontrolės ir audito tarnyba pagal Vietos savivaldos įstatymo nuostatas nagrinėja iš gyventojų gaunamus prašymus, pranešimus, skundus ir pareiškimus dėl Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais, dėl priimtų Savivaldybės tarybos sprendimų įgyvendinimo teisingumo ir teikia išvadas dėl tokio tyrimo rezultato.

2017 metais Kontrolės ir audito tarnyba gavo Savivaldybės tarybos nario Z. Aleksandravičiaus prašymą dėl Kupiškio rajono savivaldybės viešojo administravimo subjektų administracinės veiklos kokybės bei efektyvumo įvertinimo.

Savivaldybės kontrolierius, atlikęs patikrinimą „Dėl pastatų, esančių adresu Žekonio g. 10, Kupiškio mieste, valdymo teisėtumo ir efektyvumo“ nustatė šiuos trūkumus:

Savivaldybių turtą valdo, naudoja ir disponuoja juo savivaldybių tarybos per Vietos savivaldos įstatymą įgyvendindamos turto savininko funkcijas.

Tačiau uždarnosios akcinės bendrovės „Kupiškio komunalininkas“ valdyba 2016 m. vasario 3 d. sprendimu Nr. 1 nusprendė leisti UAB „Kupiškio komunalininkas“ perduoti pastatus – laidojimo namus, pastatą -ūkinį pastatą ir kitus statinius- kiemo statinius, esančius B. Žekonio g.10, Kupiškyje, Kupiškio rajono savivaldybės administracijai be Savivaldybės tarybos sprendimo priimti turtą. Tuo pačiu valdybos sprendimu bendrovės direktorius įgaliojamas pasirašyti perdavimo aktą. Sprendimą pasirašė valdybos pirmininkas, kuris yra ir Savivaldybės administracijos direktorius.

2016 m. vasario 9 d. Perdavimo priėmimo aktu Nr. IV-17 minėtus pastatus UAB „Kupiškio komunalininkas“, atstovaujamas direktoriaus, perdavė, o Kupiškio rajono savivaldybės administracija, atstovaujama administracijos direktoriaus, priėmė minėtus pastatus. Perdavimo akte nurodyta, kad balansinė vertė perduodamo turto 2016 m. vasario 1 d. – 3071,20 Eur. Likutinė vertė – 0 Eur. Perdavimo aktą pasirašė UAB „Kupiškio komunalininkas“ direktorius ir Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius.

Patikrinimo metu Savivaldybės kontrolieriui Savivaldybės administracija nepateikė Savivaldybės tarybos sprendimo, kuriuo Savivaldybės taryba priima minėtą turtą savo nuosavybėn. **Savivaldybės administracijos direktorius pasirašė turto perdavimo priėmimo aktą priimti turtą Savivaldybės administracijos nuosavybėn be Kupiškio rajono savivaldybės tarybos sprendimo ir įgaliojimo.**

Dėl liekamųjų medžiagų pasisakė Administracijos direktoriaus sudaryta komisija, kuri 2017 m. liepos 12 d. Materialiojo turto apžiūros aktu Nr. E12-11 nutarė, kad apžiūrėjus Savivaldybės administracijai priklausančius statinius B. Žekonio g. 10, Kupiškio mieste, susidarys liekamosios medžiagos – mediena, kuri gali būti naudojama Savivaldybės pastatams apšildyti. Ši komisija siūlė susidariusį 61 erdmetrį malkinės medienos, kurios vertė 671 Eur, perduoti Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijai pastato – mokyklos, esančios Lėvens g. 9, Virbališkių kaime, Kupiškio rajone, šildymui.

Savivaldybės kontrolierius negalėjo vietoje apžiūrėti ir įvertinti, ar komisijos nustatytos liekamosios medžiagos atitinka faktiškai susidariusias liekamąsias medžiagas ir ar visos liekamosios medžiagos buvo įtrauktos į apskaitą, nes Savivaldybės taryba priėmė sprendimą nugriauti pastatą, kai jis jau buvo nugriautas ir liekamosios medžiagos buvo išvežtos naudoti.

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos direktorius M. Mališauskas 2017 m. rugsėjo 28 d. Savivaldybės materialiojo turto, perduodamo valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise perdavimo ir priėmimo aktu Nr. E6-17 perdavė iš Savivaldybės administracijos balanso, o Kupiškio Povilo Matulionio progimnazija, atstovaujama direktoriaus, priėmė į savo balansą valdyti, naudoti ir disponuoti juo patikėjimo teise Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią materialųjį turtą – 61 erdmetrį malkinės medienos, kurios vertė 671 Eur. Savivaldybės kontrolieriui nebuvo pateiktas Savivaldybės tarybos sprendimas priimti į Savivaldybės nuosavybę valdyti, naudoti ir disponuoti nuosavybės teise 61 erdmetrį medienos, kurios vertė 671 euras.

Savivaldybės administracijos direktorius M. Mališauskas perdavė Kupiškio Povilo Matulionio progimnazijai naudoti ir disponuoti patikėjimo teise Savivaldybei nuosavybės teise priklausančią turtą – liekamąsias medžiagas, nors Savivaldybės taryba nebuvo priėmusi sprendimo priimti nuosavybėn liekamųjų medžiagų – medienos.

Savivaldybės administracijos direktorius paaiškino Savivaldybės kontrolieriui konstatavo, kad Administracijos skyriai, tiesiogiai dalyvaujantys šio projekto įgyvendinime – Viešųjų pirkimo ir strateginio planavimo, tuometiniai Urbanistikos ir ekologijos bei Ekonomikos ir turto valdymo skyriai nepakankamai komunikavo tarpusavyje, todėl laiku nebuvo suformuotos turto pripažinimo nereikalingu procedūros. Tuo metu buvęs Ekonomikos ir turto valdymo skyrius neturėjo vedėjo nuo 2016 m. kovo mėn., o laikinai vedėjo pareigas ėjęs darbuotojas šiuo metu nebedirba.

Savivaldybės kontrolierius negalėjo patvirtinti, kad Savivaldybės administracija užtikrina tinkamą ir teisėtą turto, buvusio adresu B. Žekonio g. 10, Kupiškėje, valdymą, naudojimą ir disponavimą juo, o taip pat, kad turtas B. Žekonio g. 10 Savivaldybėje buvo valdomas efektyviai.

Savivaldybės administracijos direktorius, o tuo pačiu ir UAB „Kupiškio komunalininkas“ valdybos pirmininkas, neužtikrina savalaikių ir teisėtų turto perdavimo Savivaldybei bei jo pripažinimo nereikalingu Savivaldybei procedūrų.

VEIKLOS AUDITAI

Veiklos auditas – tai viešojo ir vidaus administravimo veiklos, lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais vertinimas ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu.

Vykdamas 2017 metų veiklos planą, pradėtas veiklos auditas *„Turto, naudojamo mokinių maitinimui, ugdymo įstaigose vertinimas“*. Auditą planuojama baigti 2018 metais.

BENDRADARBIAVIMAS

Kontrolės ir audito tarnyba atskaitinga Savivaldybės tarybai. Bendradarbiaudama su Savivaldybės taryba, teikia sprendimams priimti reikalingas išvadas, informuoja apie auditų metu nustatytas negeroves, siūlo priimti, pakeisti sprendimus, tuo siekdama didinti audito poveikį, skatinti teisingą, taupų efektyvų ir racionalų viešųjų finansų ir turto valdymą. Kasmet Savivaldybės tarybai pateikiama Kontrolės ir audito tarnybos veiklos ataskaita, kurioje ne tik išdėstomi per metus nuveikti darbai, bet ir atkreipiamas dėmesys į spręstinas problemas.

Kontrolės ir audito tarnybos strateginis partneris – Kontrolės komitetas. Metų pradžioje Kontrolės komitetui pateiktas svarstyti Kontrolės ir audito tarnybos 2017 metų Savivaldybės biudžeto asignavimų poreikio projektas, svarstyta ir pritarta 2016 metų Kontrolės ir audito tarnybos veiklos ataskaitai, metų pabaigoje svarstyta ir pritarta 2018 metų veiklos plano projektui.

Kontrolės komitetui teikiama visą auditų ir patikrinimų medžiaga, atkreipiamas dėmesys į tas rekomendacijas, kurių įgyvendinimas dėl vienu ar kitu priežasčių stringa.

Tiek Valstybės kontrolė, tiek savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybos, atlikdamos išorės auditą, vadovaujasi tais pačiais Valstybinio audito reikalavimais, Tarptautiniais audito standartais ir metodikomis. Keitimasis patirtimi – svarbiausia bendradarbiavimo kryptis, todėl 2017 metais vykusiuose renginiuose dalijomės žiniomis, audito gerąja praktika. 2017 metų pradžioje suorganizuotame pasitarime Valstybės kontrolė pristatė auditų strategiją ir sritis, kad nedubliuotume darbų savivaldybėse, o atlikę auditus, galėtume pasidalinti rezultatais.

Vykdydami Vietos savivaldos įstatymo 27 straipsnio 9 dalies 20 punktą, teikiame informaciją apie teiktas išvadas ir rekomendacijas Vyriausybės atstovui.

Savivaldybių kontrolierių asociacijos (toliau – Asociacija) veikloje dalyvaujama nuo jos susikūrimo, tai yra, nuo 1998 metų. Veikla Asociacijoje – tai visų pirma bendradarbiavimas su kitų savivaldybių Kontrolės ir audito tarnybomis – pasidalinama patirtimi, aptariami dažniausiai pasitaikantys pažeidimai, kiti aktualūs klausimai. Tobulinant viešojo sektoriaus audito kokybę, Asociacija išsiaiškina poreikius ir organizuoja mokymus, susitikimus su valstybinių institucijų specialistais. Jau daugiau kaip dešimt metų Asociacija yra Europos regioninių audito institucijų organizacijos EURORAI narė. Asociacijos atstovai dalyvauja EURORAI rengiamuose seminaruose ir įgyja tarptautinės patirties audito srityje, kuria pasidalija su visais asociacijos nariais.

Savivaldybės kontrolierius 2017 m. spalio 6 d. Kupiškio rajono savivaldybėje suorganizavo Panevėžio apskrities savivaldybių kontrolierių pasitarimą su tuometine LR Seimo Audito komiteto nare Rasa Budbergyte. Šio susitikimo metu apskrities kontrolieriai pristatė atliekamus auditus savivaldybėse ir problemas dėl įstatyminės bazės netobulumo.

Nuolat skatiname visuomenės domėjimąsi atliekamu darbu ir jo rezultatais, todėl svetainėje www.kupiskis.lt skelbiame metinius planus ir ataskaitas, audito ataskaitas bei išvadas bei kitą informaciją apie Kontrolės ir audito tarnybos veiklą. Veiklos ataskaitos santrauka skelbiama rajono laikraštyje „Kupiškėnų mintys“.

Neabejotina, kad profesinių įgūdžių plėtojimas, sklandus įstaigos veiklos procesų vykdymas, profesinis augimas skatina naujo elgesio, vertybių ir požiūrių vystymąsi ne tik pačioje Kontrolės ir audito tarnyboje, bet ir už jos ribų.

VEIKLOS PRIORITETAİ

Nuolat stebime ir vertiname pokyčius viešajame sektoriuje, kad galėtume kuo anksčiau įžvelgti besiformuojančius iššūkius ir perspėti atsakingus subjektus apie galimas rizikas.

Atsižvelgdamas į stebėsenos rezultatus ir Savivaldybės turto valdymo iššūkius, kaip ir kasmet, išskirtinį dėmesį Savivaldybės kontrolierius skirs šios srities nagrinėjimui. Ne mažesnę dėmesį skirs racionaliam finansinių išteklių panaudojimo vertinimui. Kol kas nėra užtikrintas ir efektyvus biudžeto lėšų panaudojimas darbuotojų priedams ir priemokoms. Atlikdamas finansinius auditus, Kontrolierius didžiausią dėmesį skirs vidaus kontrolės aplinkai ir jos patikimumui įvertinti. Audito temas ir subjektus atrinks stebėdamas asignavimų valdytojų vidaus kontrolės sistemos funkcionavimą, vertindamas rizikas. Tai apima nuolatinį asignavimų ir turto valdytojų veiklos stebėjimą, sistemingą duomenų rinkimą, kaupimą ir apibendrinimą, kurie atskleidžia pagrindines veiklos rizikas. Susistemines visą surinktą informaciją, atsakingai ją įvertins ir parengs 2018 metų audito strategiją.

Toliau rūpinsis atliekamo audito kokybe, kurią gali užtikrinti tik aukštos kvalifikacijos, daug žinių turintys specialistai. Bus keliama kvalifikacija, tobulinami audito atlikimo metodai. Siekiama būti ne tik vertintojais, bet ir aktyviais patarėjais ir pagalbininkais, skatinančiais viešojo sektoriaus pažangą, prevencinį audito poveikį, stiprinant bendradarbiavimą su Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetu, komunikavimą su audituojamaisiais subjektais, Savivaldybės administracija.

2017 metais pastebėti teigiami pokyčiai įgyvendinant auditų rekomendacijas, bet pokyčiai galėtų būti reikšmingesni. Veikdami kartu, puoselėdami pagarba ir pasitikėjimu grįstus santykius su suinteresuotomis šalimis, siekiame bendro tikslo.

Dėkoju visų audituotų subjektų vadovams ir darbuotojams už supratimą ir pastangas siekiant bendro tikslo – išmintingai valdyti ir naudoti Savivaldybės turtą, lėšas ir kitus išteklius bei gerinti rajono žmonėms teikiamų paslaugų kokybę. Esu įsitikinusi, kad bendromis pastangomis pasieksime, kad Savivaldybės turtas būtų valdomas skaidriau, taupiau, efektyviau ir rezultatyviau. Iš Tarybos narių tikiuosi objektyvaus Kontrolės ir audito tarnybos veiklos vertinimo, pastabų ir pasiūlymų, kaip gerinti darbą.

Savivaldybės kontrolierė

Vilma Mažeikienė

Kupiškio rajono savivaldybės
kontrolės ir audito tarnybos
2017 metų veiklos ataskaitos
1 priedas

KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ KVALIFIKACIJOS TOBULINIMAS 2017 METAIS

Eil. Nr.	Kvalifikacijos tobulinimo priemonės pavadinimas	Data
1.	„Vidaus kontrolės ir finansų kontrolės veikimas viešajame sektoriuje”.	2017 12-15
2.	„Audito kokybės užtikrinimas savivaldoje. Veiklos audito ataskaita kitaip”.	2017-12-7/8
3.	„VSS darbo apmokėjimo tvarka nuo 2017-01-01, VSAFAS ir kiti aktualūs pasikeitimai”	2017-03-07
4.	„Įstaigos veiklos ir personalo valdymo auditas”	2017-11-21/22
5.	„Klaidos, apgaulės ir finansiniai nusikaltimai tvarkant apskaitą – kaip aptikti? Auditoriaus pareigos vertinant susijusių šalių santykius, sandorius ir apskaitos operacijas. 550 TAS taikymas.“	2017-11-23
6.	„Investicinių projektų socialinė ekonominė nauda bei rizikų pasiskirstymas tarp partnerių bei rizikų įtaka sėkmingam partnerystės projektų įgyvendinimui, Veiklos auditas. Ar sudarytos sąlygos viešojo sektoriaus vidaus kontrolės sistemai efektyviai veikti? Geroji praktika – SKAT žingsniai audito efektyvumo link“	2017-06-07/09
7.	Valstybės kontrolės konferencija „Signals: valstybės biudžeto valdysenos ir švietimo bei bendrojo ugdymo problemos“	2017-11-14

Kupiškio rajono savivaldybės
kontrolės ir audito tarnybos
2017 metų veiklos ataskaitos
2 priedas

AUDITO ATASKAITOSE PATEIKTOS REKOMENDACIJOS

AUDITO ATASKAITA DĖL KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2016 METŲ KONSOLIDUOTŲJŲ ATASKAITŲ RINKINIO, SAVIVALDYBĖS BIUDŽETO VYKDYMO IR TURTO NAUDOJIMO

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1.	Imtis priemonių, kad nebaigtoje statyboje sukaupiti rekonstrukcijos darbai, vadovaujantis 12-ojo VSAFAS „Ilgalaikis materialusis turtas“ nuostatomis, užbaigus darbus ir objektus pradėjus eksploatuoti, būtų laiku iškeliami į kitas turto grupes, didinant jau esamų turto vienetų įsigijimo vertes ir nusidėvėjimo sąnaudas būtų skaičiuojamos nuo kito mėnesio 1 dienos, kai turtas pradedamas naudoti bei nustatyti asmenis, dėl kurių neveiklumo šie darbai nebuvo laiku atliekami 2016 metais.
2.	Pakartotinai rekomenduojame patvirtinti Savivaldybės administracijos apskaitos biologinio turto politiką, aiškiai nurodant biologinio turto pripažinimo kriterijus ir jais vadovaujantis apskaitoje įregistruoti visą Savivaldybės administracijos valdomą biologinį turtą.
3.	Parengti ir teisės aktų nustatyta tvarka patvirtinti Kupiškio rajono savivaldybės išorinės reklamos specialųjį planą.
4.	Paskirti atsakingus asmenis Savivaldybės administracijoje už leidimų išorinei reklamai išdavimo registravimą, skelbimą Savivaldybės svetainėje bei Reklamos įstatyme numatytų reikalavimų išorinei reklamai laikymosi priežiūrą.
5.	Parengti ir Savivaldybės taryboje patvirtinti teisės aktus atitinkančius vietinės rinkliavos už išorinės reklamos įrengimą savivaldybės teritorijoje nuostatus.
6.	Parengti ir Savivaldybės taryboje patvirtinti vietinės rinkliavos dydį už leidimo įrengti išorinę reklamą savivaldybės teritorijoje išdavimą.
7.	Imtis priemonių, kad inventorizacijos komisija laiku ir tinkamai atliktų metines inventorizacijas bei išvadas ir siūlymus dėl nenaudojamų Savivaldybės funkcijoms kitų įstaigų turto teiktų Savivaldybės administracijos direktoriui.
8.	Savivaldybės administracijoje prie Negyvenamųjų pastatų apskaitomas atliktos rekonstrukcijos sumas bei kitų įstaigų turtą perduoti tą turtą valdančioms įstaigoms.
9.	Skirstant Administracijai patvirtintus asignavimus viešosioms įstaigoms ir kitoms

	organizacijoms Savivaldybės strateginiame plane numatytoms programoms vykdyti, laikytis teisės aktų reikalavimų ir užtikrinti, kad skiriamos biudžeto lėšos būtų naudojamos efektyviai, rezultatyviai ir atitiktų programose nustatytus tikslus, o lėšų skyrimas užtikrintų skaidrumo ir lygiateisiškumo principus.
10.	Spręsti klausimą dėl galimybės reorganizuoti VšĮ Kupiškio turizmo ir verslo informacinį centrą į biudžetinę įstaigą.
11.	Nustatyti į veiklos rezultatus orientuotą uždarųjų akcinių bendrovių vadovų ir sveikatos priežiūros įstaigų vadovų bei vyriausiųjų buhalterijų darbo apmokėjimo sistemą.
12.	Įpareigoti UAB „Kupiškio vandenys“ valdymo organus nustatyti paramos pagal Labdaros ir paramos įstatymą teikimo tvarką įmonėje.
13.	Numatyti vietinės reikšmės kelių inventorizacijos strategiją bei numatyti lėšas kelių įregistravimui Nekilnojamojo turto registre.
14.	Darbo užmokesčio fondo poreikį skaičiuoti taikant Valstybės tarnautojų ir darbuotojų gaunančių darbo užmokestį iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto, savivaldybių biudžetų ir valstybės pinigų fondų, darbo užmokesčio fondo apskaičiavimo metodiką.
15.	Užtikrinti žemės sklypų suformavimą po Savivaldybei priklausančiais parkais ir skverais ir įregistruoti Nekilnojamojo turto registre.
16.	Užtikrinti, kad visi vietinės reikšmės keliai (gatvės) būtų apskaityti pagal turto vienetų su priklausiniais, o IMT kortelėse būtų pateikta išsami informacija apie turtą.

AUDITO ATASKAITA

DĖL KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS GALIMYBĖS IMTI ILGALAIKĘ PASKOLĄ PAIMTAI PASKOLAI GRĄŽINTI VERTINIMO

Savivaldybės administracijos direktoriui:

1.	Siekiant užtikrinti lėšų naudojimo racionalumo principą, ilgalaikę paskolą paimtai paskolai grąžinti imti palankesnėmis ar tokiomis pačiomis palūkanų mokėjimą nustatančiomis sąlygomis.
----	--